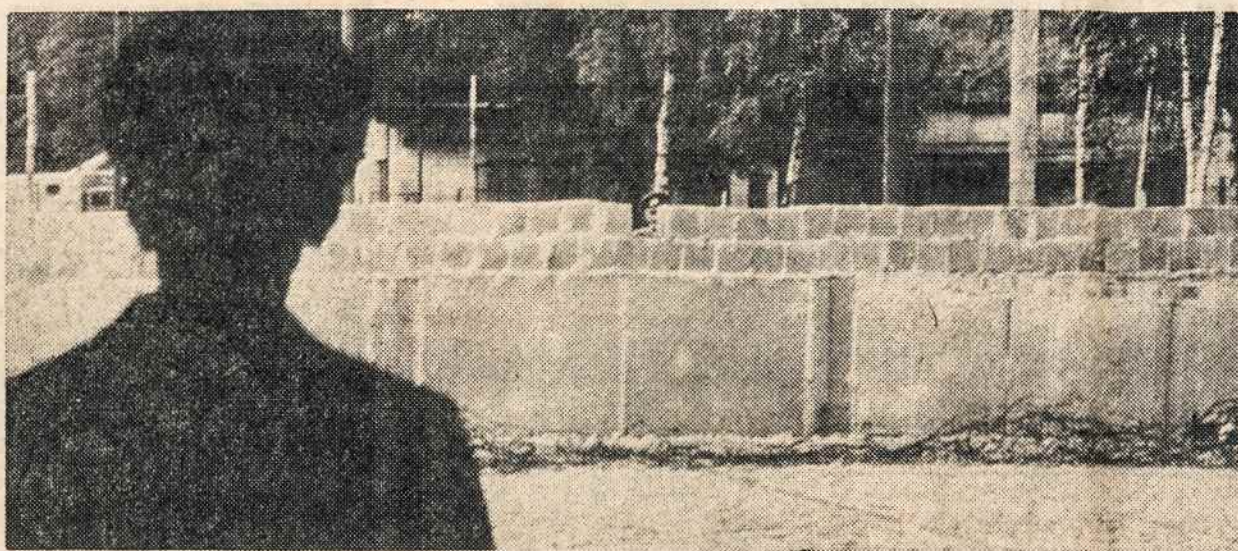

Kodėl Berlynas virto pasaulio grėsme Nr. 1

Elbės linija, kuri dalina Vokietiją, anglų išradimas. Berlyno perleidimas sovietam — Eisenhowerio sprendimas

PRIE Berlyno sienos.

Daugelis aprašinėjo, kaip ir kodėl Berlynas buvo perleistas Sovietams. Aprašinėjamai ir pasakojimui skiriasi. Gal dėl to, kad autoriai, ano meto įvykių dalyviai buvo suinteresuoti daugiau ar mažiau. Gal ir dėl to, kad žinodami įvykius, kuriuose patys dalyvavo, nežinojo kitų, kurie vyko tuo pačiu metu. Robert Murphy nebuvo tų įvykių tiesioginis dalyvis. Jis atvyko į Vokietiją jau, kai viskas buvo nulemta, ir bebuvu liudininkas, kaip susitarimai buvo vykdomi. Jis išbuvo Vokietijoje 1945-49 kaip politinis patarėjas prie Amerikos karinės valdžios. Iš valstybės departamento tarnybos pasitraukė 1959. Savo kalboje Corning rotary klube kovo 22 jis davė kai ką nauja apie ano meto įvykius, kurie ir dabar nėra pasibaigę ir sudaro Berlyno pavojų.

KAS IR KODĖL SUGALVOJO VOKIETIJĄ PADALYTI

Murphy pasakojo, kaip 1943 Maskvos konferencijoje, kurioje iš Amerikos pusės dalyvavo valstybės sekretorius Cordell Hull, buvo sutarta sudaryti europinę patarėjų komisiją. Veikdama Londone, ji turėjo paruošti planą Vokietijai tvarkyti po karo okupacijos metu. Prezidentas Rooseveltas Kairo konferencijoje 1943 gruodį paskyrė į tą komisiją Amerikos atstovą Londone John Winant. Tai buvo laikas, kada dar ne vienas Amerikos kareivis nebuvo nusikėlęs į Europos kontinentą. Vokietijos galinga aviacija kontroliavo viską. Mėginę persikelti per kanalą, daugiausia kanadiečiai, buvo žiauriai atmušti, prie Dieppe palikdami apie 3,500 užmuštų.

Turint prieš akis tokią Vokietiją galybę, Churchillius teko pasisakyti prieš invaziją į kontinentą tokioje vietoje kaip Dieppe. Jis sakė, kad ir pergalė bus veltui, jei angliai turės paaukoti žmonijos žiedus. Jis pasisakė labiau už didesnio masto operacijas Viduržemio jūros srityje.

Kada prieš jo norus buvo apsisota prie invazijos Euro-

Atėjo ir tautinių skirtumų naikimo laikotarpis

Aiduose Nr. 3 K. Milius kreipia dėmesį, kaip Lietuvoje rusai sustiprino pastangas naikinti tautinius skirtumus. Pirmą Lenino ir Chruščiovo teorinius pasisakymus, kurie skelbia: tautiniai skirtumai nyksta ir turi nykti; „komunistai ne konservuosi ir neįamžins nacionalinių skirtumų. Mes remsimės vis glaudesnio nacių ir tautų suartėjimo procesą“. Praktiškai tai reiškia: remsimės visų tautų išiliejimą į rusų tautą.

Tačiau kompartijos programa sako, kad „nacionalinių skirtumų, ypač kalbų skirtumų išnykimas yra žymiai ilgesnis procesas negu klasių ribų išnykimas“. Lietuvoje bolševikai naikina „klasines ribas“ ir skelbėsi palaiką tautinius ypatumus, „nacionalinę formą“. Da bar jaučiasi „klasines ribas“ jau sunaikinę. Tad atėjo eilė tautiniam skirtumam naikinti. Pirmą priemonę tam reikalui — tautinę kalbą pakeisti rusų kal-

SPAUDA

ba. Žurnalo autorius mini informaciją iš N. Lietuvos, kuri nusakoma tokią kalbos padėtį Lietuvoje: „mokyklose dabar yra užgulta rusų kalba. Lietuviškai gali prastai parašyti, bet rusiškai turi būti geriausiai... Pirmiau rusai buvo įpareigoti išmokyti lietuviškai, o dabar lietuviškai verčiami išmokyti rusiškai. Susirinkimai, įstaigų kalba — viskas eina rusiškai, nes kur tik yra bent vienas rusas, ten jau kalbama rusiškai“.

Antra svarbi priemonė — ekonominė; gyventojų perkilnojimas, maišymas. Jau dabar pasiekta to, kad Chruščiovas tvirtino, jog „respublikų gyventojai savo nacionaline sudėtimi daro vis mišresni“. Lietuvos ūkinis gyvenimas taip įjungtas į rusų imperiją (elektrifikacija, dujos), kad virto tik Rusijos ūkinio gyvenimo dalim.

viršūnės metas. Oro bombardavimai buvo išgriovę miesto 50 proc. Buvo bendras jausmas, kad Berlynas jau nebus Vokietijos sostinė po šio karo. Gen. Eisenhoweris tuo metu nevertingo Berlyno karinės svarbos ir atsiskakė pastangų jį paimti (Veltui Churchillis kreipėsi į Eisenhowerį ir prezidentą, nurodymas politinę svarbą, dėl kurios reikia Berlyną užimti pirmiesiems. Red.). Eisenhoweris — sako Murphy — buvo suklaidintas karinės žvalgybos dėl aukų Berlynui paimti. Ji tvirtino, kad teks paaukoti 100, 000.

Prezidentas Rooseveltas patvirtino Eisenhowerio sprendimą. Dabar aišku, sako Murphy,

kad tai buvo politinis sprendimas, kuris turėjo būti padarytas prezidento. Iš tikrųjų dėl to meto Rooseveltas sveikatos negalavimų civilinė valdžia buvo nepajėgi, ir karinė valdžia darė sprendimus, turinčius politinės reikšmės.

Tokiu būdu su milijonais rytų Vokietijos pabėgėlių, skubančių į vakarus nuo žygiuojančios rusų armijos, Berlynas pateko į rusų rankas po karštų kovų, kurios truko kelias dienas.

Banga po bangos rusų kariuomenės daliniai, daugiausia mongolai, slinko į Berlyną, plėsdami, prievartaudami. Sovietų kareiviams, atvykstantiems į Berlyną, buvo duota dvi tris dienas visiškai laisvė. Likusių gyventojų pusrėčio milijono buvo laikomi teisėtai sovietų kareiviams priklausančiomis aukomis, kaip kiškiai laikomi medžiotojų taikiniais. Berlyno kardinolas — sakė Murphy — man pasakojo, kad per tas pirmąsias savaites Berlyne savižudybės pakilo per savaitę iki 500. Aš manau, kad gera tai mums prisiminti, kas gali nutikti civilizacijai, rusų jėgų nugalėjai.

(Bus daugiau)

Imigrantų kelionė į Romą

Katalikų kelionių biuras praneša, kad organizuoja imigrantų kelionę į Romą padėkoti Šventam Sostui už šv. Tėvo Pijaus XII 1952 metais paskelbtą encikliką „Exsul Familia“, kuria buvo nustatyta dvasinio aptarnavimo tvarka pabėgėliams ir imigravusiems į kitus kraštus. Siemiet minimas tos enciklikos dešimtmetis. Šventos Konsistorijos Kongregacija, kurios žinioje yra imigrantų dvasiniai reikalai, pritarė pastangoms organizuoti maldininkų keliones į Romą pagerbti popiežiaus Pijaus XII palaikus, o taip pat išreikšti padėką dabartiniam popiežiui Jonui XXIII, kuris savo enciklikoje „Mater et Magistra“ patvirtino enciklikos „Exsul Familia“ numatytą tvarką imigrantų dvasiniams reikalingams aprūpinti.

Šiam tikslui maldininkų priėmimas Romoje organizuojamas rugpjūčio 3 — 7. Katalikų kelionių biuras siūlo maldininkams visokią patarnavimą bei informaciją. Skambinti: PL 7-5925, Mrs. Sean L. O'Scannlain — Catholic Travel Service, 62 West 46th St., New York 36, N. Y. (sklb.)

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR

PAVASARIO — VASAROS SEZONAMS DOVANĄ — gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Siuntiniai pristatomi ne anksčiau, kaip po 1½ — 2 mėnesių

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525

Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK. S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai. Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street. Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

Sav. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 7-2155

Resid. ILlinois 8-7118

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŲSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Pamėginkite užėti pas mus ir būsite patenkinti.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard Street

New York 2, N. Y.

Tel. AL 4-8319

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C.

Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėms, apsiaustams, suknelėms ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siūnčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėti ir pasižiūrėti!

DABAR JŲS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnėmis informacijoms rašykite/skambinkite daugiausia patyriusiam kelionių biurai į R. Europą. Mes padedame jums atsigabenti savo giminės iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N. Y. • Tel. CIRCle 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms ir bet kurią SSSR dalį. Licensed by Vneshepoiltorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS

— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 5-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N.W. GL 8-2256
- HAMTRONCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue CH 6-4724
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 6 Day Street LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg. Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Siūlome neprilygstamą patarnavimą

Mes pastebėjome, kad per paskutinius šešis mėnesius žymiai padidėjo naujų klientų skaičius, kurių siuntinius mes išsiuntėme pirmą kartą. Tie naujieji siuntiniai siunčiami mūsų patarnavimu anksčiau nesinaudojo ir anksčiau pas mus nebuvo.

Daugelis naujų klientų atvirai pasisakė atėję pas mus todėl, kad buvo nepatenkinti savo ankstesnių siuntinių rezultatais.

Keletas naujų siuntėjų mums pasakojo, kad jų ankstesnieji siuntiniai grįžo atgal iš užsienio, o priežastys to buvo — netaisyklingas dokumentų sudarymas ir įvairūs prasilenkimai su taisyklėmis. Kai kurie pasakojo, kad ankstesnių siuntinių gavėjai turėjo mokėti papildomus mokesčius, nes dokumentai nesutiko su daiktais tuose siuntiniuose.

Firma UNION TOURS įsteigta 1931 metais. Per 31 metų siuntinių siuntimo veiklą nė vienas mūsų išsiųstas siuntinys nebuvo grąžintas siuntėjui ir nė vienas siuntinys nedingo. Mūsų darbas nepalyginti tikslus, sąžiningas ir garantuotas. Mokesčiai už mūsų patarnavimą žemiausi. Mūsų 31 metų dovanų pakėlių siuntimo patyrimas garantuoja skubų jūsų siuntinių pristatymą ir be jokių papildomų rinkliavų. UNION TOURS vienintelė Amerikoje firma, kuri duoda RASTISKAS garantijas, kad siuntinys bus pristatytas.

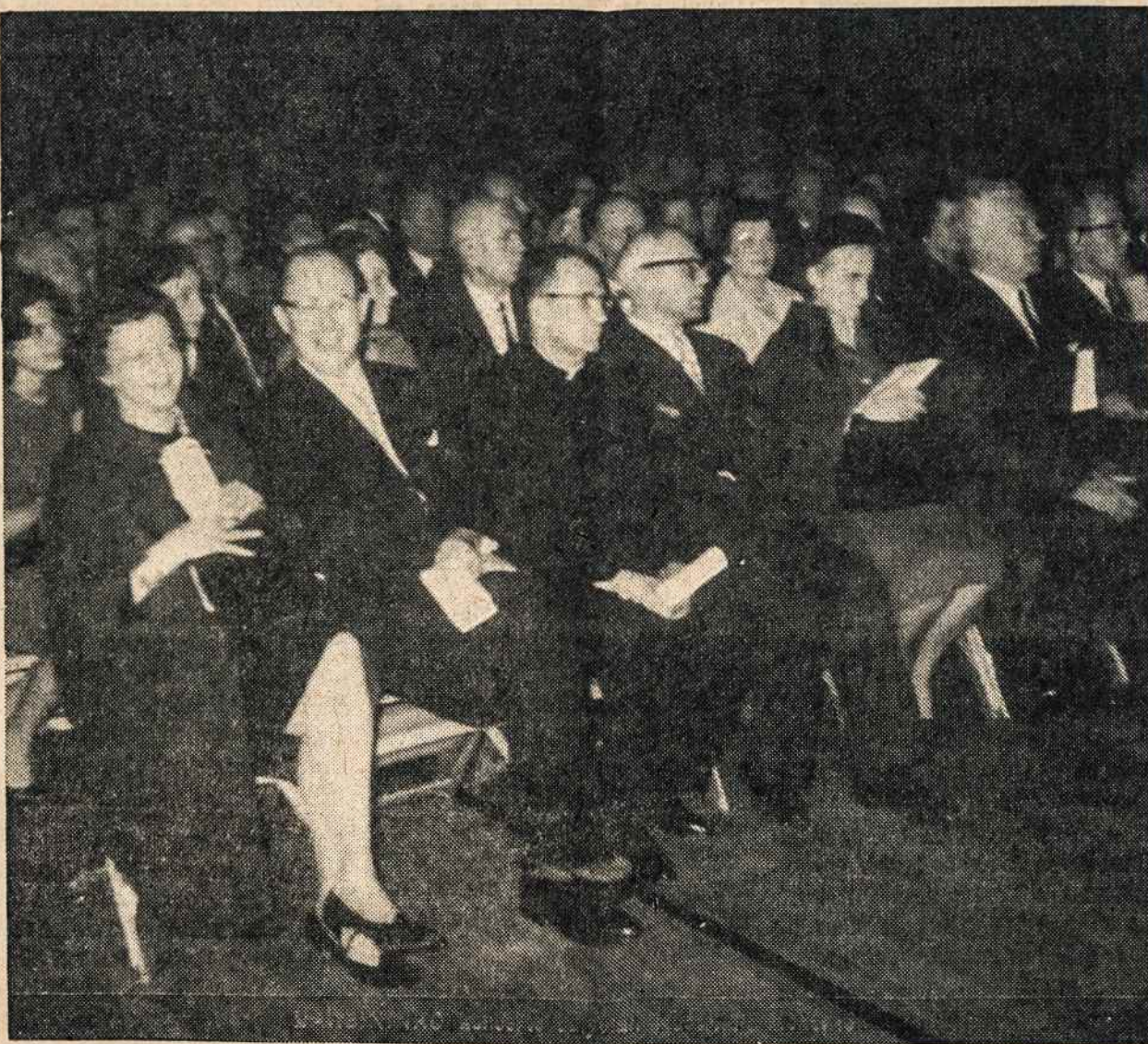
Jei ir jūs buvote nepatenkinti ankstesniais siuntimo rezultatais, tai pasinaudokite mūsų neprilygstamu patarnavimu, atneškite (ar atsiųskite paštu) savo daiktus pas mus, ir jūs taip pat būsite sąžiningai, garbingai ir tiksliai patarnauti, o taip pat gausite pilną garantiją, kad jūsų dovanos bus tiksliai pristatytos į paskyrimo vietą per 5 ar 6 savaites.

Savo sandėlyje turime geriausias vilnonės medžiagas, megstinius, įvairius skalbinius, nailoninius kailinius, vilnonės skareles ir daug, daug kitų pagėdaujamų prekių žemomis urmo kainomis. Reikalauskite mūsų nemokamų kainaraščių.

Mūsų įstaiga atidaryta nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro; šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 valandos diena.

UNION TOURS — 1 East 36th Street, New York, N. Y.

APLANKYKITE MŪSŲ SKYRIUS:
BROOKLYN, N. Y. — 974 Manhattan Avenue
CHICAGO 22, Ill. — 2219 West Chicago Avenue
LOS ANGELES, CALIF. — 344 North La Brea Ave.

DARBININKO koncerto dalyviai. Nuotr. P. Montvilio

